

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Ny viden om staldfodring med frisk græs – resultater fra praksis

Kvægkongres
Tirsdag d. 27. februar 2024

Specialkonsulent Irene Fisker

Mælkeafgiftsfonden

Hvorfor frisk græs på stald?

- Mere græs i sædskiftet
- Mere frisk græs sent på året
- Spare indkøbt proteinfoder
 - Højere proteinindhold i frisk græs
 - Højere AAT i frisk græs
- Mindre tab ved høst

Projekt ”Staldfodring med frisk græs” – fodringsdel 2022 og 2023

Deltagere

- 11 bedrifter i alt
- Konventionelle og økologiske
- 150 - 840 køer
- 9.000 -12.500 kg EKM/årsko
- MaksiGrass eller skårlægger

Data

- Månedlige foderkontroller
- Analyser af staldgræs

Foto: Irene Fisker

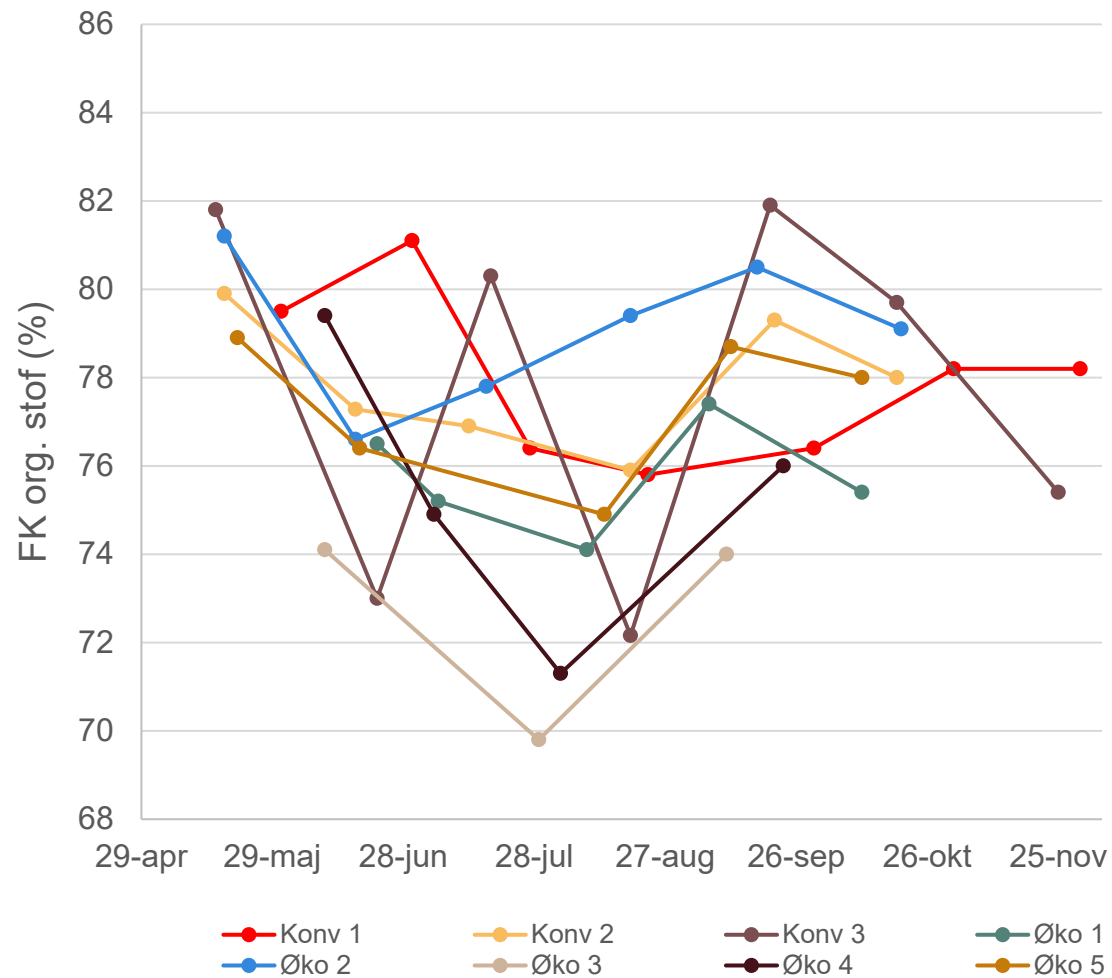
Græs af god kvalitet hver eneste dag

- typisk 3-8 kg tørstof pr. ko

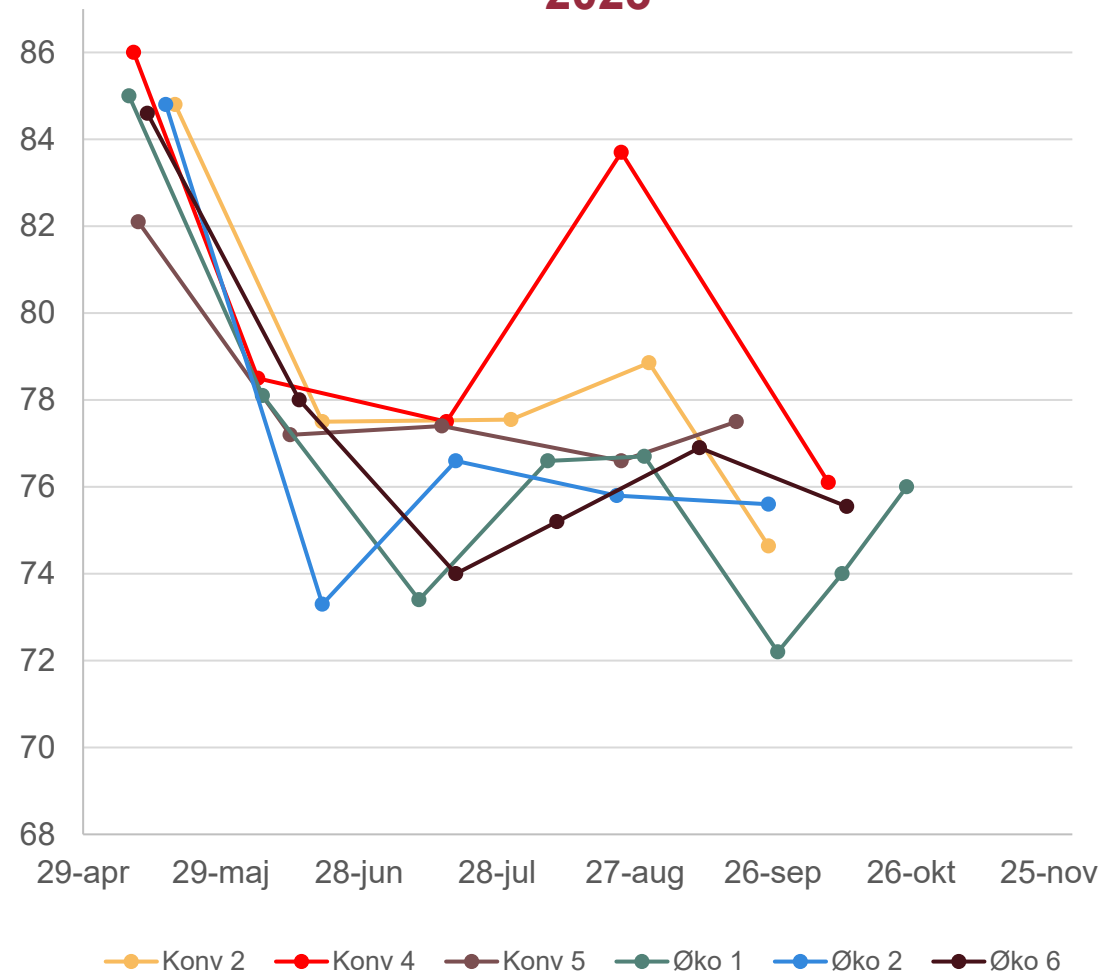

Fordøjelighed af frisk staldgræs

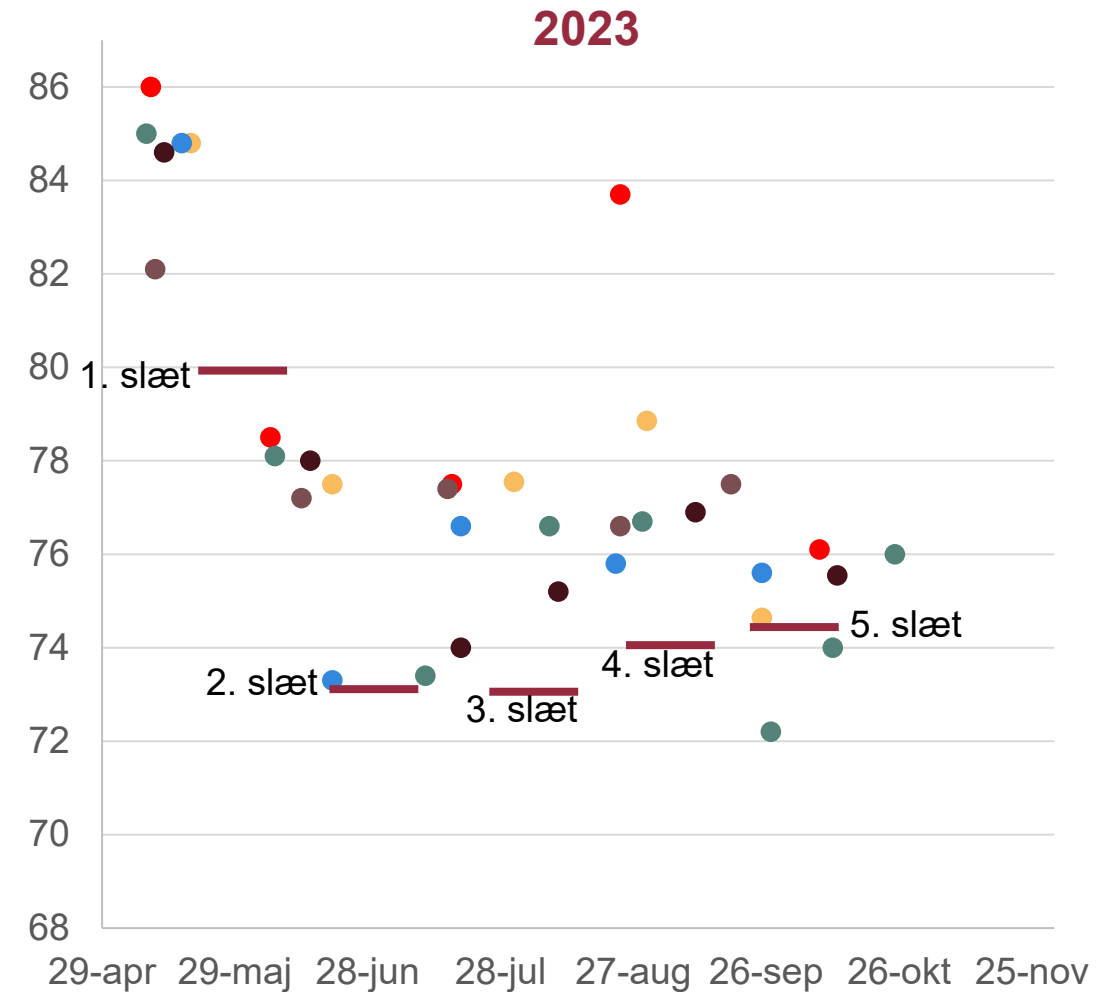
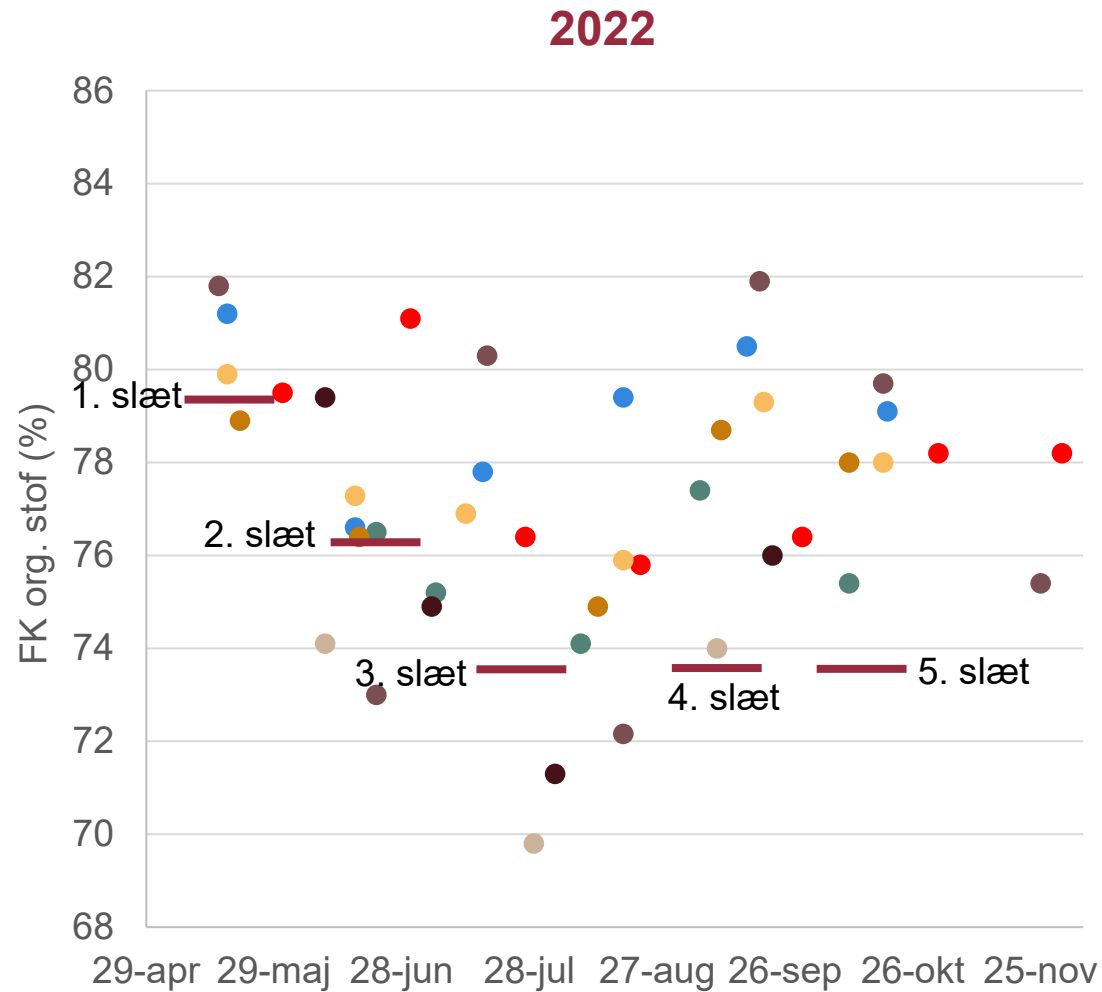
2022

2023

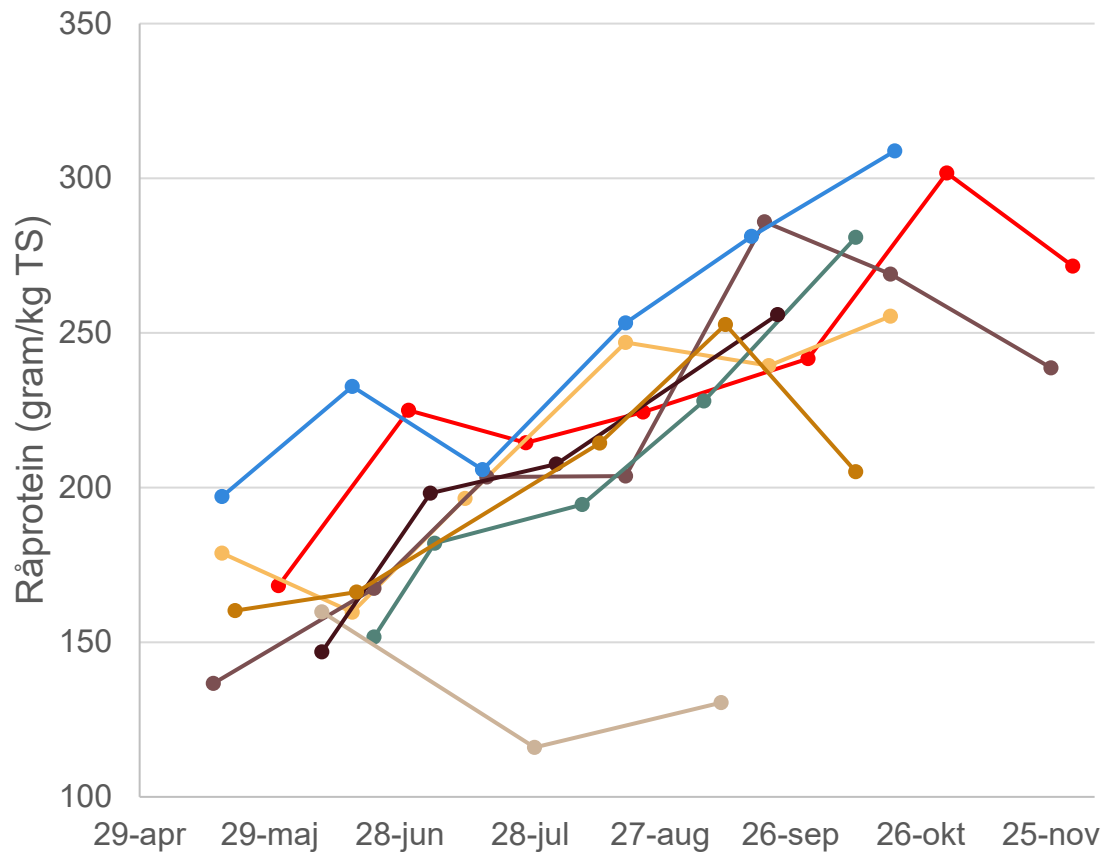
Fordøjelighed af frisk staldgræs (%)

— Landsgennemsnit for økologisk kløvergræsensilage

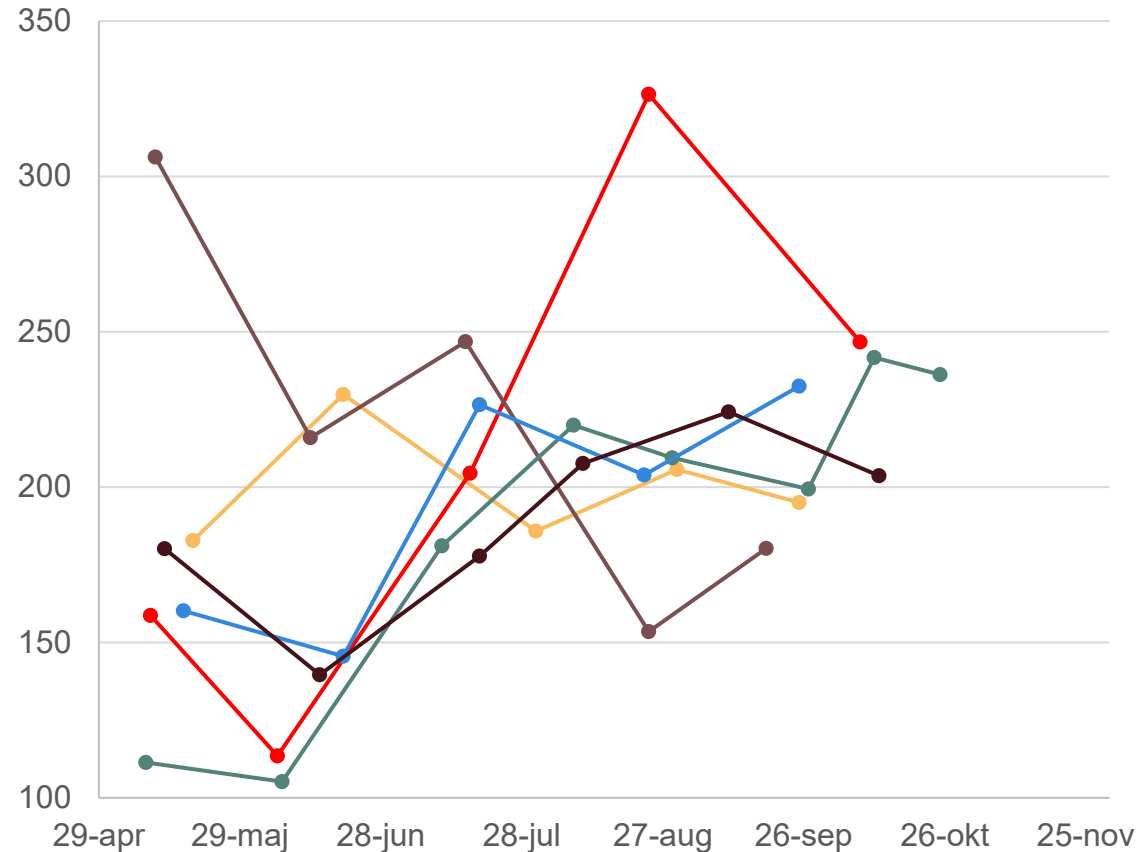
Råprotein i frisk staldgræs

2022

Konv 1 Konv 2 Konv 3 Øko 1
Øko 2 Øko 3 Øko 4 Øko 5

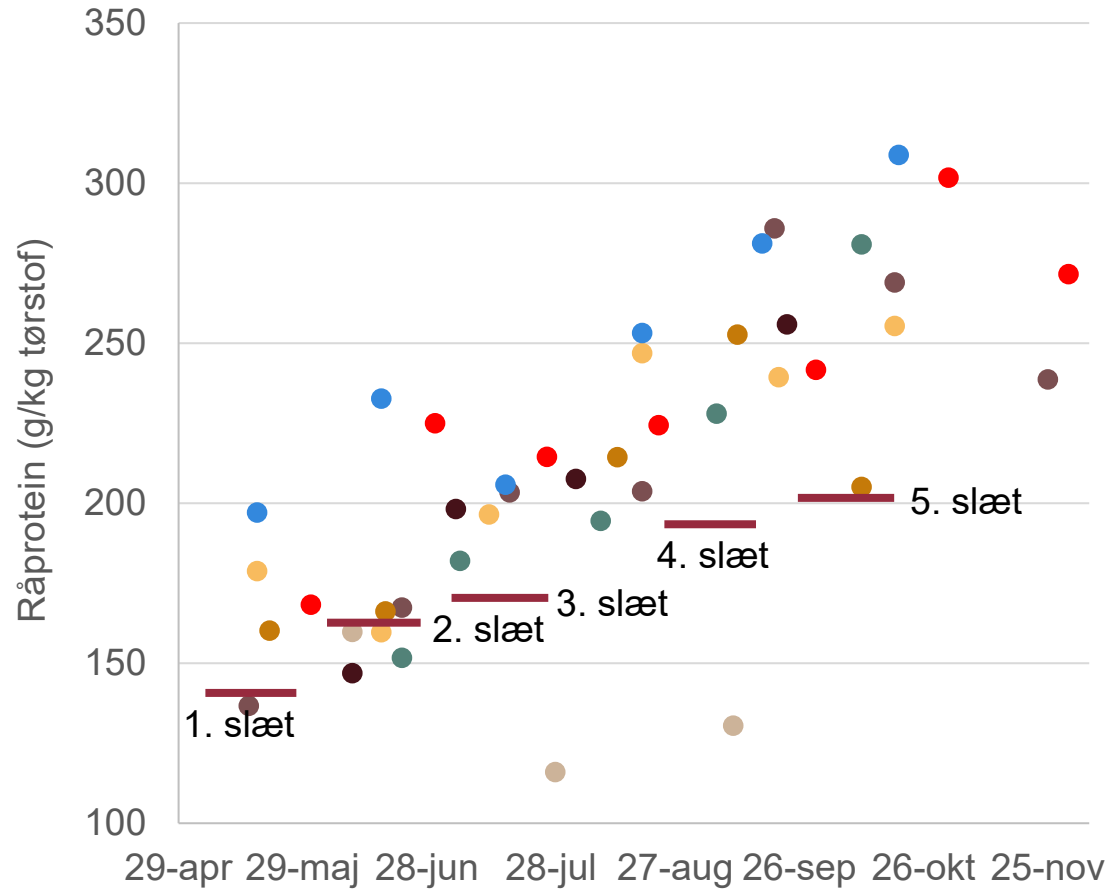
2023

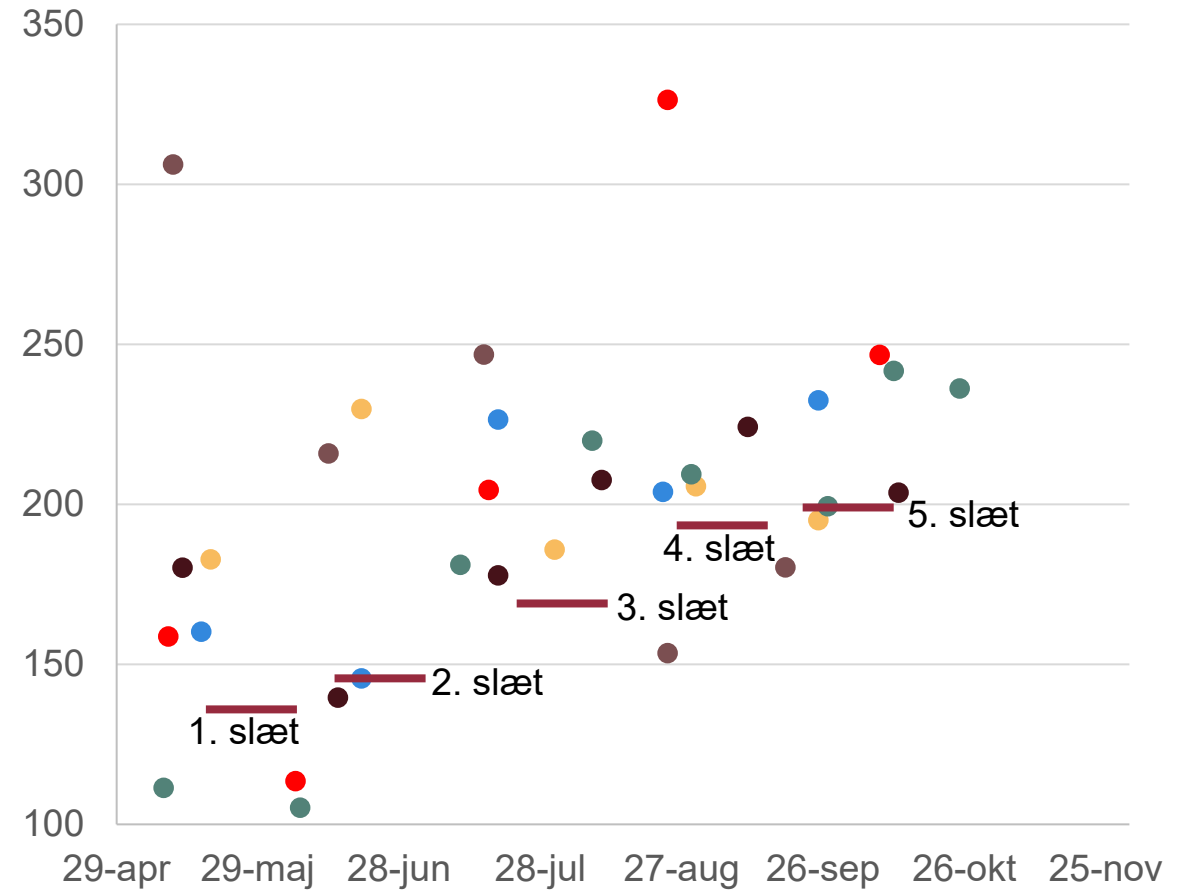
Konv 2 Konv 4 Konv 5 Øko 1 Øko 2 Øko 6

Råprotein i frisk staldgræs

2022

2023

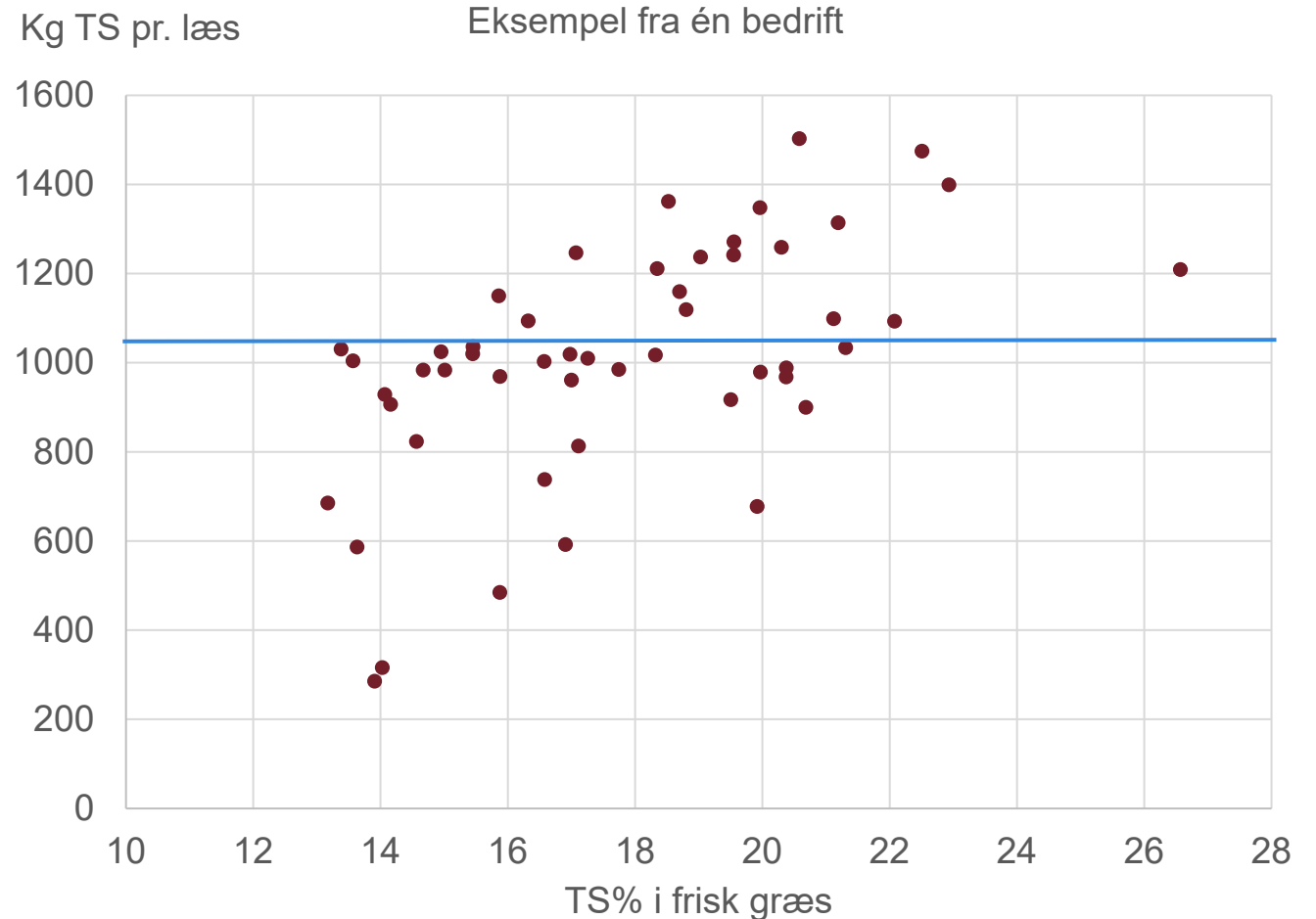
— Landsgennemsnit for økologisk kløvergræsensilage

Tørstofindholdet i græsset varierer

- 12-22% tørstof i det friske græs
- Tommelfingerregel:
Kg tørstof pr. læs er det samme uanset vejrlig

OBS:
På én bedrift var der flere kg tørstof pr. læs, når græsset var tørt

Høst med Maksigrass og separat udfodring

Høst med frontskårlægger og blanding med øvrigt foder

Foderkontrolldata – konventionel, stor race

	Sommer 2022		Vinter 2022-23		Sommer 2023	
	Database*	Projekt	Database*	Projekt	Database*	Projekt
Antal bedrifter	761	3	760	3	949	3
Foderoptag, kg TS	24,4	24,8	24,9	26,3	24,6	23,5
Staldgræs, kg TS	-	6,5	-	1,4	-	4,2
Ensilage, kg TS	13,8	9,7	14,1	13,8	13,9	10,4
Kraftfoder, kg TS	10,2	7,6	10,2	9,5	10,1	8,6
-heraf proteinfoder, kg TS	4,4	2,2	4,8	3,8	4,6	2,2
Energioptag, MJ	163	161	167	174	164	161
Kg EKM/ko	35,8	33,4	36,2	37,0	35,8	33,4
Energiudnyttelse, %	99	94	97	94	98	95
Råprotein, g/kg TS	169	167	168	169	168	173
AAT, g/MJ	15,4	15,2	15,4	15,6	15,4	15,2

*Bedrifter uden frisk staldgræs

Kjeldsen, SEGES Innovation

Foderkontrolldata - økologisk, stor race

	Sommer 2022		Vinter 2022-23		Sommer 2023	
	Database*	Projekt	Database*	Projekt	Database*	Projekt
Antal bedrifter	48	4	128	4	19	3
Foderoptag, kg TS	23,6	24,1	24,1	24,2	22,8	22,9
Staldgræs, kg TS	-	5,3	-	-	-	6,1
Ensilage+afgræs. kg TS	14,1	10,6	14,4	14,5	12,2	6,5
Kraftfoder, kg TS	7,8	7,4	8,8	8,2	8,2	6,9
-heraf proteinfoder, kg TS	1,7	1,3	2,3	2,8	1,5	0,8
Energioptag, MJ	156	157	159	159	150	152
Kg EKM/ko	32,6	32,4	33,5	32,8	30,5	31,5
Energiudnyttelse, %	96	96	96	95	96	96
Råprotein, g/kg TS	166	169	163	154	166	174
AAT, g/MJ	14,5	14,6	14,0	12,6	14,6	13,8

*Bedrifter uden frisk staldgræs

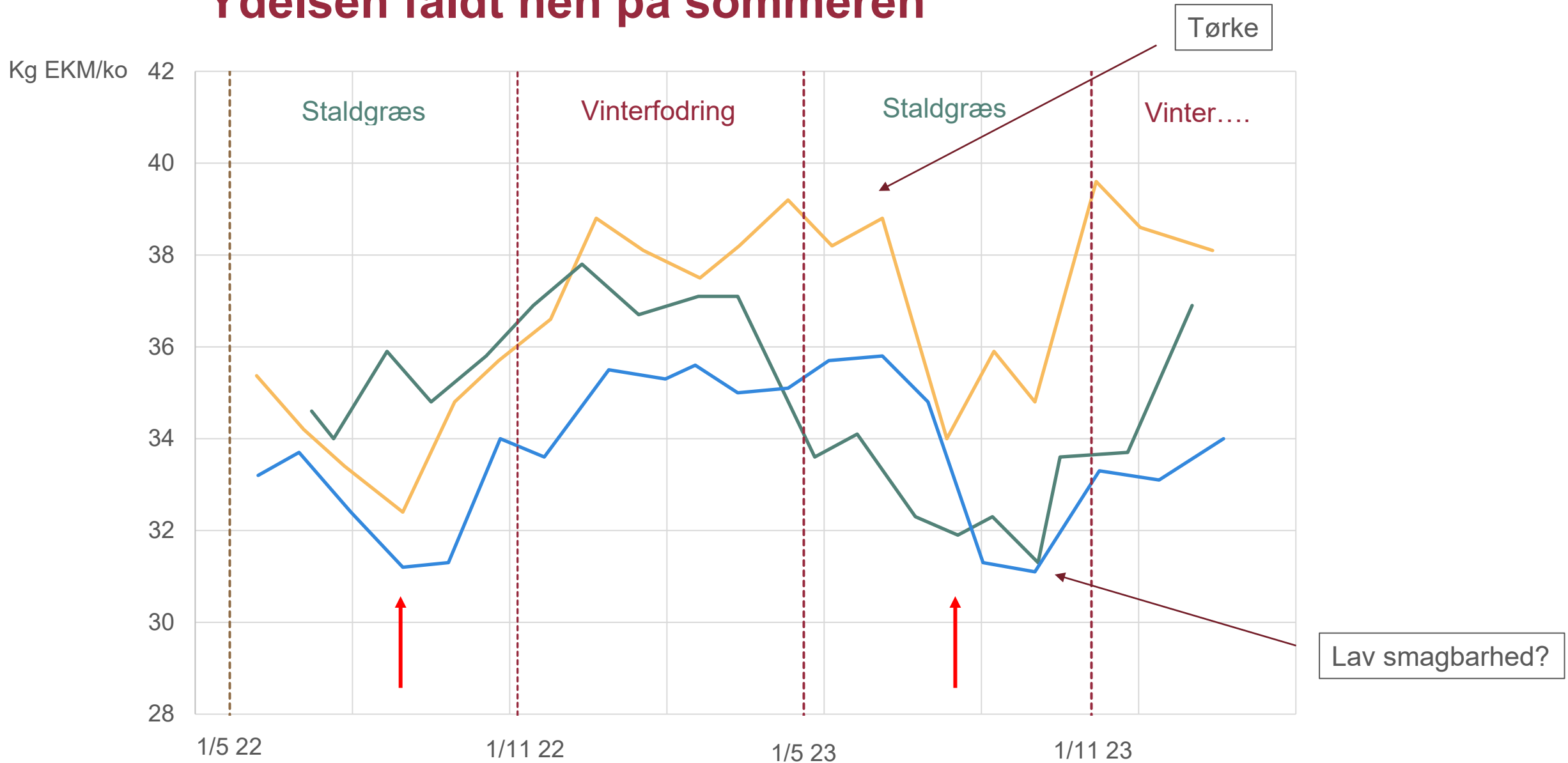
Kjeldsen, SEGES Innovation

Foderkontroller med og uden frisk staldgræs – konventionel bedrift

Foderpriser	<i>Kg tørstof</i>	19/1	19/6
1,13 kr./FEN	Majsensilage	8,5	8,0
1,34 kr./FEN	Bygært helsæd	-	-
1,50 kr./FEN	Kløvergræsensilage	4,1	-
1,50 kr./FEN	Staldgræs	-	7,5
	Kernemajs/korn	4,6	3,8
	Raps- og sojaprodukter mv.	6,7	5,3
	Halm	0,5	-
	Fedt + mineraler	0,7	0,7
	Kg tørstof i alt	25,1	25,3
	Rationspris, kr.	47,50	44,80
	Kg EKM/ko	38,1	38,8
	Restbeløb, kr. /ko	74,50	79,40

Pris pr. kg EKM
3,20 kr.

Ydelsen faldt hen på sommeren

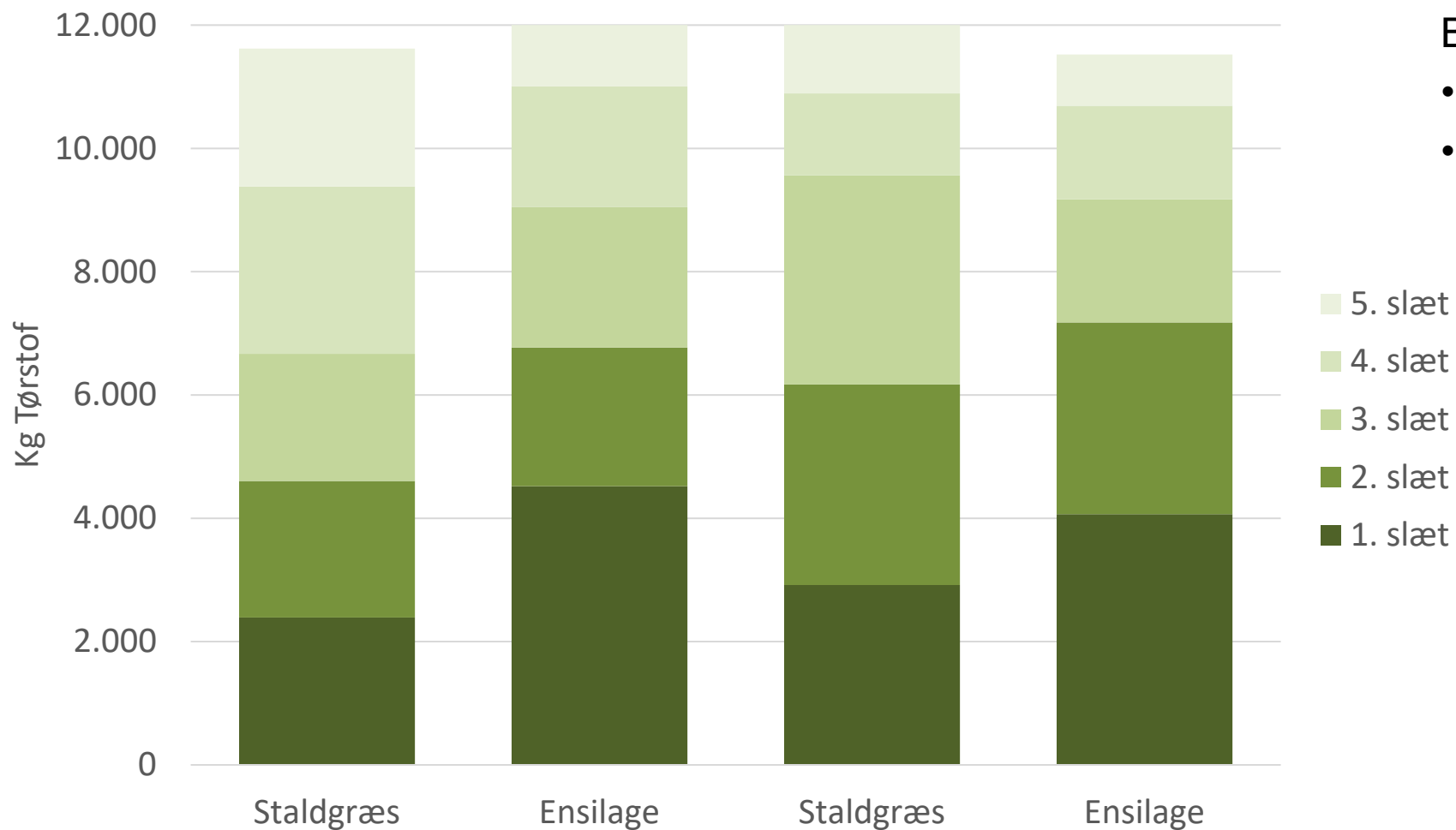
Foderkontroller med og uden frisk staldgræs – konventionel bedrift

Foderpriser	<i>Kg tørstof</i>	19/1	19/6	30/8
1,13 kr./FEN	Majsensilage	8,5	8,0	
1,34 kr./FEN	Bygært helsæd	-	-	8,3
1,50 kr./FEN	Kløvergræsensilage	4,1	-	-
1,50 kr./FEN	Staldgræs	-	7,5	5,4
	Kernemajs/korn	4,6	3,8	6,6
	Raps- og sojaprodukter mv.	6,7	5,3	5,1
	Halm	0,5	-	-
	Fedt + mineraler	0,7	0,7	0,6
	Kg tørstof i alt	25,1	25,3	26,0
	Rationspris, kr.	47,50	44,80	45,70
	Kg EKM/ko	38,1	38,8	35,9
	Restbeløb, kr. /ko	74,50	79,40	69,20

Pris pr. kg EKM
3,20 kr.

Ingen systematisk forskel i tørstofudbytte

Eksempel fra én bedrift – parceller i samme mark

Beregnet med bedriftens tal:

- 1,38 kr./FEN staldgræs
- 1,23 kr./FEN græsensilage

Vedligehold og tidsforbrug påvirker prisen på frisk staldgræs - eksempler

Vedligehold af vogn

- 300 læs pr. år, 1000 kg TS/læs
- +25.000 kr./år = +10 øre/FEN

Tidsforbrug

- 1 time pr. læs
- Person og traktor: 600 kr./time
- +1/2 time pr. læs = +70 øre/FEN

Foto: Peter Hvid Laursen

Opsummering

- Typisk 3-8 kg TS frisk staldgræs pr. ko
- Højere fordøjelighed og proteinindhold i frisk staldgræs end i ensilage
- 12 - 22% TS - måske mere på læsset, når græsset tørt
- Gevinsten er 1-2 kg kraftfoder mindre pr. ko
- Ædelyst til græsset og ydelse kan falde i sensommeren
- Vedligehold af høstmaskine og tidsforbrug vigtigt for FEN-prisen